

Eelnõu 22.10.2024

MINISTRI KÄSKKIRI

Tallinn

{regDateTime}

nr {regNumber}

Kultuurimälestiseks tunnistamine ja kultuurimälestiseks olemise lõpetamine

Muinsuskaitseaduse § 14 lg 1 ja lg 2, § 19 lg 1 ja lg 2, § 20 lg 1 p 7, lg 2 ja lg 6 alusel ning kuulates ära Muinsuskaitse Nõukogu seisukoha:

1. Tunnistan kultuurimälestiseks (kinnismälestiseks) Harju maakonnas Tallinna linnas Haabersti linnaosas Veerme tn 1 (KÜ 78401:101:3349) katastriüksusel asuva „Kivikirstkalme“ mälestise liigiga „arheoloogiamälestis“.
2. Kehtestan mälestise „Kivikirstkalme“ piiri vastavalt kaardile käskkirja lisas 1.
3. Kehtestan mälestise „Kivikirstkalme“ kaitsevööndi vastavalt kaardile käskkirja lisas 2.
4. Lõpetan Tallinna linnas Haabersti linnaosas Veerme tn 1 (KÜ 78401:101:3349) katastriüksusel asuvate arheoloogiamälestise „Kivikirstkalme“ (kultuurimälestiste registris nr 2632), arheoloogiamälestise „Kivikirstkalme“ (kultuurimälestiste registris nr 2633), arheoloogiamälestise „Kivikirstkalme“ (kultuurimälestiste registris nr 2634), arheoloogiamälestise „Kivikirstkalme“ (kultuurimälestiste registris nr 2635) ja arheoloogiamälestise „Kivikirstkalme“ (kultuurimälestiste registris nr 2636) kultuurimälestiseks olemise.
5. Tunnistan kehtetuks kultuuriministri 30.08.1996 määruse nr 10 „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktid 44—48.

Muinsuskaitseametil kanda mälestise ja kaitsevööndi andmed ning mälestiseks olemise lõpetamised kultuurimälestiste registrisse ja ajakohastada andmed riigi maakatastris.

Käskkirja on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul käskkirja avaldamisest Riigi Teatajas, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.

I. Asjaolud

- 1.1. Tallinna linnas Haabersti linnaosas Veerme tn 1 (KÜ 78401:101:3349) katastriüksusel paiknevad kivikirstkalmed võeti kultuurimälestistena riikliku kaitse alla kultuuriministri 30.08.1996. a määruse „Kultuurimälestiseks tunnistamine“ punktidega 44—48. Kivikirstkalmed on kantud kultuurimälestiste registrisse numbritega (edaspidi registri nr) 2632—2636.

- 1.2. Juunis, juulis ja septembris 2019. aastal viis arheoloog Gurly Vedru läbi arheoloogilised uuringud¹, et teha kindlaks, kas kaitsealused kivistkalmelid registri nr-ga 2632—2636 on veel säilinud ning kus need maastikul tegelikult paiknevad, samuti taheti välja selgitada, kas alal on veel avastamata muistiseid. Uuringute raames kaevati muuhulgas prooviauke Veerme tn 1 (KÜ 78401:101:3349), Mäeküla tn 7 (KÜ 78401:101:3351), Mäeküla tn 9 (KÜ 78401:101:4780), Mäeküla tn 15 (KÜ 78401:101:3329) ja Härgmäe tn 25 (KÜ 78401:101:4540) kinnistutel, kus kontrolliti kõrgemaid künkaid, mis oleks võinud olla kalmed või põllukivihunnikud. Uuringute käigus ei tuvastatud kaitsealuste kivistkalmelid registri nr-tega 2632—2636 asukohti. Küll aga avastati Härgmäe tn 25 ja Veerme tn 1 katastriüksustelt kaks säilinud kivistkalmet, mis ei olnud seostatavad kaitsealuste kivistkalmelidega.
- 1.3. 28.04.2023. a toimunud Muinsuskaitseameti arheoloogiapärandi eksperdinõukogu koosolekul tehti Gurly Vedru eksperdihinnangule tuginedes ettepanek võtta kultuurimälestisena kaitse alla kivistkalme ja lõpetada hävinud kivistkalmelid registri nr-tega 2632—2636 riiklik kaitse. Samuti leiti, et 2019. aastal toimunud uuringute käigus Härgmäe tn 25 avastatud kivistkalme kaitse alla võtmine ei ole asjakohane, kuna kinnistul on pinnas aluspaeni tühjaks kooritud ning sellest tulenevalt ei ole kalme säilinud.
- 1.4. 01.10.2024 otsustas Muinsuskaitseamet algatada Veerme tn 1 kinnistul paikneva kivistkalme mälestiseks tunnistamise ja kivistkalmelid registri nr-tega 2632—2636 mälestiseks olemise lõpetamise menetluse, võttes arvesse 2019. aastal teostatud arheoloogiliste uuringute tulemusi ning arheoloogiapärandi eksperdinõukogu ettepanekut.

II. Mälestise koosseis ja piir

- 2.1. Mälestise „Kivistkalme“ piir on määratud vastavalt väliuuringutel saadud mõõdistamisandmetele. Mälestise 78,2 m² ala jääb eraomandis olevale Veerme tn 1 (KÜ 78401:101:3349) kinnistule.
- 2.2. Mälestiste registri nr-tega 2632—2636 riikliku kaitse lõpetamine hõlmab eelnevalt nimetatud Veerme tn 1 kinnistut, millele jäävad mälestiseks olemise lõpetamisele kuuluvad kivistkalmed (tähistatud Maa-ameti kaardirakenduses kultuurimälestiste kihil punktsümbolina).

III. Riikliku kaitse kriteeriumid

- 3.1. Muinsuskaitseseaduse (MuKS) § 10 lg 1 kohaselt on riikliku kaitse eeldus, et kultuuriväärtusega asi või maa-ala esindab Eesti ainelise kultuuripärandi väärtuslikumat osa, millel on teaduslik, ajalooline, kunstiline või muu kultuuriväärtus või mille säilitamise kohustus tuleneb rahvusvahelisest lepingust.

¹ Link 2019. aastal läbi viidud arheoloogiliste uuringute aruandele on leitav kultuurimälestiste registris järgnevalt lingilt: https://register.muinas.ee/ftp/Arheoloogiliste%20uuringute%20aruanded/L-22590_A-leire&eelu_2019_VedruG_kivikalme-2632-2633-2634-2635-2636_Tln-VeermeTn1&H2rgm2eTn25jt.pdf

- 3.2. Riikliku kaitse eelduse hindamisel lähtutakse kultuuriministri 15.05.2019 määruses nr 23 „Mälestise liikide ja muinsuskaitseala riikliku kaitse üldised kriteeriumid ning muinsuskaitsealal asuvate ehitiste väärtusklassid“ (edaspidi määrus) sätestatud kriteeriumitest. Asi või maa-ala võib vastata mitmele, kuid ei pea vastama igale kriteeriumile. Kriteeriumid võivad olla erineva kaaluga.
- 3.3. Kivikirstkalmete registri nr-tega 2632—2636 vastavust mälestise kriteeriumitele ei ole võimalik hinnata, kuna on alust arvata, et need mälestised on hävinenud.

Üldised kriteeriumid

- 3.4. Riikliku kaitse üldisest kriteeriumitest vastab Veerme tn 1 kinnistul paiknev mälestis „Kivikirstkalme“:
- 3.4.1. selektiivsuse kriteeriumile (määruse § 2 punkt 2). Iga säilinud kivikirstkalme kaitsmine on oluline, sest nende uurimine annab väärtuslikku informatsiooni 1200—400 eKr elanud inimeste eluolu, asustuse, ühiskondliku korralduse, matmiskombestiku, laiema kultuurilise käitumise, geneetilise ajaloo jms kohta, mida teistest allikatest saada ei ole võimalik. Kivikirstkalmeid on seejuures Eestis kokku teada küll üle 800, kuid Tallinna linna piires on mälestiseks tunnistatud vaid üks, osaliselt lõhutud kivikirstkalme registri nr-ga 2631, mis asub Veerme tee 1 kinnistul terviklikult säilinud kivikirstkaldest umbes 170 m lääneloode suunas.
- 3.4.2. originaalsubstantsi säilivuse kriteeriumile (määruse § 2 punkt 3). Maastikul on ümbritsevast kõrgema künkana säilinud ümmarguse põhiplaani järgi paekividest rajatud kivikalme, mille keskmises osas on looduses jälgitav kalme keskele kirstule viitav lohk. Lisaks kalme väliskujule tõendavad säilinud matusepaiga ja sellega seotud arheoloogilise kultuurikihi olemasolu kivide vahelt leitud inimluude fragmentid ja savinõu katke. Kuigi kalme on ümbritsetud igast küljest pinnasevallidega, mis on sinna lükatud ümbruskonnast kooritud pinnaga alalt, on maa-alal säilinud nii kalme algupärane kuju kui ka selle arheoloogiline materjal.

Arheoloogiamälestise kriteeriumid

- 3.5. Arheoloogiamälestise kriteeriumitest vastab Veerme tn 1 paiknev mälestis „Kivikirstkalme“:
- 3.5.1. vanuse ja asukoha kriteeriumile (määruse § 4 punkt 1). Kivikirstkalmeid rajati Eestis keskmisest pronksiajast eelrooma rauaaja alguseni ehk ligikaudu 1200—400 aastat eKr, tegu on vanima kivikalme vormiga, mida Eestis rajatud on. Samast perioodist pärineb ka Veerme tn 1 kinnistul asuv kivikirstkalme. Kivikirstkalmete levikuareaal jääb peamiselt Põhja-Eesti rannikulähedasse vööndisse ning vähesel määral saartele ja Lääne-Eestisse, mida tõendab ka Haabersti linnaosas paiknev kivikirstkalme.
- 3.5.2. teabe teadusliku väärtuse ja ainulaadsuse kriteeriumile (määruse § 4 punkt 2), kuna kalme struktuurid on osaliselt või terviklikult säilinud, sealhulgas on näha kalme keskel olev põhja-lõunasuunaline lohk, mis markeerib keskele kirstu asukohta. Kalmest on avastatud ka inimluude fragmente ja ühe käsitsi valmistatud savinõu kild, mis otseselt tõendavad, et tegu on matmispaigaga. Seejuures esinevad kivikirstkalmed sageli maastikul rühmiti, kuid Veerme tn 1 kinnistul on kunagisest suuremast rühmast säilinud vaid üks kalme. See on seega ainuke olemasolev infoallikas kunagisest pronksi- ja rauaegsest kogukonnast, kes seal piirkonnas elas, selle matmispaiga rajas ja seda kasutas.

3.5.3. silmapaistvuse ja erilisuse kriteeriumile (määruse § 4 punkt 3), kuna kivikirstkalme on väljapaistev maastikuelement, paiknedes kõrgema kuhjatisena kooritud ala keskel. Selle välised tunnused ja paiknemine maastikul on mälestise tüübile eriti iseloomulikud ja ilmekad. Kivikalmel on olemas kivikirstkalmele omane ümar kuju ning uuringute käigus täheldati ka kivikirstkalmetele iseloomuliku keskse kirstu olemasolu. Lisaks rajati kivikirstkalmed tavaliselt avatud maastikele rannikulähedastel aladel, mida säilinud kalme asukoht samuti peegeldab. Kivikirstkalme rajamise, kasutamise ja hoidmise juures on olnud enamik või kogu omaaegne kogukond, kelle jaoks see maa-ala oli tähenduslik ja oluline.

3.5.4. säilitatavuse kriteeriumile (määruse § 4 punkt 6), kuna kivikirstkalme on paari tuhande aasta vältel säilinud samas kohas. Samuti ilmneb 2019. aastal teostatud arheoloogiliste uuringute aruandest, et kalmele tehtud prooviauku ei kaevatud lõpuni, st kuni loodusliku maapinnani, kuna kalmet ei tahetud lõhkuda. Seega on sellel alal endiselt säilinud kalmega seotud inimsäilmed, hauapanused ja selle struktuurid, mistõttu on oluline, et kivikirstkalme säiliks ka edaspidi oma algses asukohas.

3.6. Veerme tn 1 katastriüksusel asuv kivikirstkalme vastab nii riikliku kaitse üldistele kui ka arheoloogiamälestise kriteeriumitele, mistõttu on põhjendatud maa-ala tunnistamine kultuurimälestiseks liigiga „arheoloogiamälestis“. Selleks, et tagada kivikirstkalme säilinud osade edasine säilivus, on vajalik maa-ala riikliku kaitse alla võtta. Kaitse alla võtmine on kivikirstkalme tervikliku säilimise seisukohast määrava tähtsusega, kuna vaid sel moel saab tagada kalmestruktuuride ja neis sisalduvate väärtuslike elementide ja teabe alal hoidmise. Uute objektide kultuurimälestiseks tunnistamine on oluline, et kaitsta unikaalseid objekte, mida hävimise korral ei ole võimalik taastada.

IV. Menetlusosaliste ja kaasatud isikute arvamused

4.1. Muinsuskaitseamet saatis 22.10.2024 mälestiseks tunnistamise ja mälestiseks olemise lõpetamise eelnõu Tallinna linnavalitsusele, puudutatud kinnistu eraomanikele, Maa-ametile, Keskkonnaametile ja Eesti Geoloogiateenistusele tutvumiseks ning arvamuse avaldamiseks.

V. Kultuurimälestiseks olemise lõpetamise põhjendus

Mälestiste kultuuriväärtus

5.1. MuKS § 11 lg 3 ütleb, et arheoloogiamälestis on inimtegevuse säile, asi või nende kogum ja muud jäljed, mis on kultuurmaastiku ajalise mitmekihilisuse näitajad ja mis annavad teaduslikku informatsiooni inimkonna ajaloo ning inimese suhte kohta looduskeskkonnaga. Arheoloogiamälestise oluline osa on arheoloogiline kultuurikiht.

5.2. Kivikirstkalmed registri nr-tega 2632—2636 avastas arheoloog Mati Mandel 1974. aastal.

5.3. 2005. aastal teostas arheoloog Vladimir Sokolovski piirkonnas uuringud eesmärgiga lokaliseerida kaitsealused kivikirstkalmed registri nr-tega 2632—2636. Uuringute tulemusel kalmete täpset asukohta ei tuvastatud, kuid klindiasangult leiti seitse kuhjatist, mida peeti kivikirstkalmete jäänuseks. Oletati, et mõned neist kuhjatistest võisid olla varem kaitse alla võetud kalmed. Samuti tõdeti, et kalmete avastamisest möödunud ligi 30 aasta jooksul oli kogu maa-ala maastikuliselt muudetud kaevetööde, pinnase

koorimise ja ehitusprahi ning autorehvide ladestamise läbi, mistõttu oli kalmete ülesleidmine raskendatud.

- 5.4. 2011. aastal käis kivikirstkalmeid registri nr-tega 2632—2636 inspekteerimas toonane Tallinna kultuuriväärtuste ameti linnaarheoloog Toomas Tamla koos arheoloogide Mati Mandeli ja Ants Krautiga. Sellest ajast on pärit ka koordinaadid, mille alusel on kalmete asukohad kantud punktsümbolitena kultuurimälestiste registri kaardile.
- 5.5. 2019. aastal viis arheoloog Gurly Vedru läbi arheoloogilised uuringud tegemaks kindlaks kivikirstkalmete registri nr-tega 2632—2636 säilivuse ja täpsed asukohad. Uuringute käigus nimetatud kivikirstkalmeid ei tuvastatud².
- 5.6. Mälestiseks olemise võib lõpetada, kui mälestis ei ole leitav ega tuvastatav ja on piisav alus arvata, et mälestis ei ole säilinud (MuKS § 20 lg 1 p 7).
- 5.7. Kivikirstkalmed registri nr-tega 2632—2636 on 2019. aastal teostatud arheoloogiliste uuringute tulemuste põhjal hävinud ehk nende olemasolevat kultuuriväärtust enam hinnata ei saa, mistõttu nende riiklik kaitse kultuurimälestistena lõpetatakse.
- 5.8. Veerme tn 1 (KÜ 78401:101:3349) katastriüksusel asuva kivikirstkalme avastas arheoloog Gurly Vedru 2019. aastal arheoloogiliste uuringute käigus. Kalmele kaevati prooviauk, milles ilmnesid paekivide tihe ladu ja arheoloogilised leiud (käsitsi valmistatud savinõu kild ja inimluude fragmendid). Šurfi ei kaevatud seejuures lõpuni, kuna ei tahetud kalmet lõhkuda. Kivikirstkalmel esinevad kivikalmetele iseloomulikud struktuurid, inimluud ja hauapanused ehk teaduslikku informatsiooni sisaldav kultuurkiht. Seega on tegemist suure kultuuriväärtusega objektiga.

Avalik huvi

- 5.9. Avaliku huvi sihiks on teatud avalik, s.o üldine ehk ühiskondlik hüve, mille alla kuulub ka Eesti kultuuri säilimine läbi aegade, sh meie ainelise kultuuripärandi väärtuslikuma osa hoidmine ja kaitse.
- 5.10. Veerme tn 1 asuva kivikirstkalme kaitse alla võtmine on oluline, andes ülevaate Põhja-Eesti matusekultuurist arengust I aastatuhandel eKr ja ka toonaste asukate elust. See on oluline informatsioon, et mõista ja mõtestada minevikus toimunut. Arvestades eeltoodut, seisneb kivikirstkalme kaitse alla võtmise avalik huvi ühiskonna vajaduses säilitada kultuuriväärtusi nii praegustele kui ka tulevastele põlvedele.
- 5.11. Kuna kivikirstkalmed registri nr-tega 2632—2636 ei ole leitavad ega tuvastatavad ehk on piisav alus arvata, et mälestised ei ole säilinud, ei esine sellest tulenevalt avalikku huvi, et säilitada nende suhtes riiklikku kaitset.

Kaasatud isikute huvid

- 5.12. Kivikirstkalmete registri nr-tega 2632—2636 kultuurimälestiseks olemise lõpetamine on maa-ala omaniku huvides, kuna mälestiseks olemise lõpetamisega ei kohaldu edaspidi muinsuskaitseadusest tulenevad mälestise ja kaitsevööndi suhtes kehtivad kitsendused.

² Uuringute kirjeldus ja viide aruandele on esitatud selle käskkirja punktis 1.2.

- 5.13. Veerme tn 1 asuva kivistkalmale mälestiseks tunnistamine koos kivistkalmete registri nr-tega 2632—2636 mälestiseks olemise lõpetamisega on samuti asja omaniku huvides. Kui menetluse käigus oleks käsitletud ainult kivistkalmete registri nr-tega 2632—2636 mälestiseks olemise lõpetamist, võinuks tekkida väärarusaam, et omanikule kuuluval maa-alal arheoloogiapärandit ei paikne, mis oleks omakorda tähendanud riski kivistkalme ja selle kultuuriväärtuse säilimisele.

Kaitsevöönd

- 5.14. MuKS § 14 lõike 1 kohaselt võib kinnismälestise kaitseks kehtestada kaitsevööndi, kaaludes selle vajadust ja ulatust kaitsevööndi eesmärkidest lähtudes.
- 5.15. Veerme tn 1 asuval kivistkalmele kehtestatakse 15 meetri laiune kaitsevöönd mälestise välispiirist, mille eesmärgid on:
- 5.15.1. kinnismälestise säilimine sobivas ja toetavas keskkonnas (MuKS § 14 lõige 2 punkt 1), et kaitsevööndisse ei rajataks sellist haljastust või maastikuarhitektuurilisi elemente, mis vähendaksid kivistkalme kui ajaloolise maamärgi tajumist maastikul.
 - 5.15.2. kinnismälestise vaadeldavus ja mälestiselt avanevate algupäraste vaadete säilimine (MuKS § 14 lõige 2 punkt 2). Seetõttu ulatub kaitsevöönd edelaküljel peaaegu Veerme tänavani, et tagada mälestise vaadatavus sõiduteelt.
 - 5.15.3. kinnismälestist ümbritseva arheoloogilise kultuurikihi säilimine (MuKS § 14 lõige 2 punkt 3), kuivõrd seda ümbritseb kooritud pinnasega ala, kust pärinev pinnas on lükatud kivistkalme ümber. Ei pruugi olla välistatud, et säilinud kalme ümber on kokku lükatud mõni teine kalme, mille kultuurikiht võib olla jäänud kivistkalme kaitsevööndisse.
- 5.16. Kivistkalmete registri nr-tega 2632—2636 mälestiseks olemise lõpetamine hõlmab Veerme tn 1 (KÜ 78401:101:3349) ja Paldiski mnt 241c (KÜ 78401:101:3258) kinnistuid, millele ulatuvad nende mälestiste kaitsevööndid.

Leevendused

- 5.17. Mälestiseks tunnistamise käskkirjas märgitakse leevendused MuKS § 52 lõigetes 1–3 ja § 62 lõikes 1 sätestatud tööde tegemise loakohustusest ning § 58 lõigetes 1–3 ja §-s 66 sätestatud kooskõlastamise või teavitamise kohustusest, kui neid tehakse.
- 5.18. Mälestise „Kivistkalme“ alal leevendusi loakohustusest ei tehta, sest nii kõrghaljastuse rajamine, raie-, kaeve- ja muude pinnase teisaldamise või juurdeveoga seotud tööd kui ka maapinna ettevalmistamine metsaseaduse tähenduses mõjutavad otseselt mälestise säilimist.
- 5.19. Mälestise „Kivistkalme“ kaitsevööndis leevendusi teavituskohustusest ei tehta, kuna nii ehitamine, kõrghaljastuse rajamine, raie-, kaeve- ja muude pinnase teisaldamise või juurdeveoga seotud tööd kui ka maapinna ettevalmistamine metsaseaduse tähenduses mõjutavad otseselt mälestise vaadeldavust ja seda ümbritseva arheoloogilise kultuurikihi säilimist.

Mõjud

- 5.20. Mälestise „Kivikirstkalme“ ala ja kaitsevöönd jäävad täies ulatuses Veerme tn 1 (KÜ 78401:101:3349) katastriüksusele, mis on märgitud kui sihtotstarbete maa. Maa-alal kehtivad 20.04.2017 kehtestatud Haabersti linnaosa üldplaneering, 16.04.2009 kehtestatud kõrghoonete paiknemine Tallinnas teemaplaneering ja 11.01.2001 kehtestatud Tallinna linna üldplaneering. Samuti kehtib maa-alal 21.08.2014. a kehtestatud detailplaneering nr-ga DP008240 „Paldiski mnt 241, 241d ja 243a kinnistute ja lähiala detailplaneering“, mille eesmärk on Haabersti linnaosas asuvate Paldiski mnt 241, 241d, 243a kinnistute ja riigi reservmaale Paldiski mnt 243d ehitusõiguse määramine 15 kuni 4-korruselise ärihoone ning 63 kuni 4- korruselise äri- ja tootmishoone ehitamiseks.
- 5.21. Veerme tn 1 katastriüksusel paiknev kivikirstkalme jääb III kategooria kaitsealuste liikide *Bombus pascuorum* (põldkimalane), *Bombus hortorum* (aedkimalane), *Bombus schrencki* (Schrencki kimalane), *Bombus lapidarius* (kivikimalane), *Bombus terrestris* (karukimalane), *Bombus soroensis* (sorokimalane), *Bombus sylvarum* (metsakimalane), *Bombus hypnorum* (talukimalane), *Bombus rudarius* (tume kimalane) ja *Bombus lucorum* (maakimalane) leiukoha maa-alale. Samuti asub mälestis Harjumaa maavarade teemaplaneeringu uurimuruumi alal (üldgeoloogilise uurimistöö luba nr YGUL/519590, Maa-ameti kitsenduste infosüsteemi väline ID U1552).
- 5.22. MuKS § 3 lõike 4 ettevaatuspõhimõtte üks osa on lahendus, kus juhul, kui ei piisa üldisest igaühe kohustusest kaitsta kultuuripärandit ja hoiduda seda ohustada võivatest toimingutest, tuleb Muinsuskaitseametil teavitada teatud tüüpi tööde tegemisest või taotleda nendeks luba.
- 5.23. Ettevaatuspõhimõtte kohaselt peavad mälestisele suunatud tegevused vähendama selle hävimise ohtu ning toetama väärtuste säilimist. Ära tuleb hoida olukord, kus tööde tegija võib tahtmatult rikkuda või hävitada märkimisväärse osa kultuuripärandist enne kui märkab tööd peatada ja Muinsuskaitseametit teavitada.
- 5.24. Käskkirja kehtestamine ei välista kehtestatud planeeringute elluviimist, kuid ehitustegevuse puhul on vajalik ennetavalt kaaluda võimalusi arheoloogilise kultuurikihi säilitamiseks ning arvestada arheoloogilise uuringu tegemise kohustusega. MuKS § 31 lõige 1 sätestab, et kui mistahes paigas avastatakse ehitamisel, teede, kraavide ja trasside rajamisel või muude mulla- ja kaevetööde tegemisel arheoloogiline kultuurikiht, on leidja kohustatud tööd peatama, säilitama koha muutumata kujul ning viivitamata teavitama sellest ametit. Seega, kultuurikihi ilmnemisel tuleb ehitus- ja arendustegevus peatada, sõltumata sellest, kas piirkond on riikliku kaitse all või mitte. Tööde peatamine, et välja selgitada võimaliku arheoloogilise uuringu vajadus, võib osutada tööde teostajale ja maa-ala omanikule ressursikulukaks.
- 5.25. Mälestis „Kivikirstkalme“ on kinnismälestis ning kinnismälestisel tuleb tööde tegemisel järgida MuKS §-d 52, 54 ja 58 nõudeid. Viidatud sätete kohaselt tuleb Muinsuskaitseametile esitada tööde tegemise loa taotlus mälestise alal järgmiste tehtavate tööde puhul: kõrghaljastuse rajamine, raie-, kaeve- ja muud pinnase teisaldamise või juurdeveoga seotud tööd ning maapinna ettevalmistamine metsaseaduse tähenduses. Lisaks tuleb kooskõlastada ehitusteatise või ehitusloa kohustusega ehitise ehitamise mälestisel ning kinnistu piiride ja maa sihtotstarbe muutmise arheoloogiamälestisel.

- 5.26. Lähtuvalt kavandatud tööde iseloomust on ametil õigus kinnismälestisel määrata tööde tegemise tingimusi, sh uuringu tegemise kohustust, kuid samuti keelduda teatud tööde lubamisest. Just need otsused määravad ühtlasi omandikitsenduse ulatuse ja kohustavad leidma õiglast tasakaalu üldise kultuuriväärtuse huvi ja omaniku huvi vahel. Teavitamisel või loa taotlemisel selgub ja määratakse kindlaks, kas mingeid täiendavaid muinsuskaitse kohustusi üldse ei kaasne või on vaja kindlaks määrata need nõuded, mis samal ajal kaitsevad kultuuriväärtust ja võimaldavad omanikul kasutada oma omandit sellisel eesmärgil, nagu ta soovib. Loa taotlemine või teatise esitamise kohustus ise ei ole omaniku jaoks ülemäärane nõue. Muinsuskaitseamet teeb sobiva otsustuse võimalikult kiiresti ja omanikku menetlusse kaasates.
- 5.27. Mälestise piiri kehtestamine ega selle alal või kaitsevööndis loa taotlemise või teavitamise kohustus ei ole omandiõiguse oluline riive, vaid selleks võivad olla konkreetsel alal leitud arheoloogiaväärtusest tulenevad kohustused töödele.
- 5.28. Kivikirstkalme mälestiseks tunnistamisega kaasnevaid MuKS-st tulenevaid omandipõhiõiguste kitsendusi tasakaalustab omaniku õigus taotleda toetust ja ameti määratud uuringute hüvitamist MuKS § 48 ettenähtud viisil.
- 5.29. Kivikirstkalmete registri nr-tega 2632—2636 kultuurimälestiseks olemise lõpetamise tulemusena korrastatakse kultuurimälestiste nimekiri, mille tulemusel esineb vähem eksitavat infot kaitse all olevate, kuid sinna mitte kuuluma pidavate objektide kohta.
- 5.30. Kivikirstkalmete registri nr-tega 2632—2636 kultuurimälestiseks olemise lõpetamisega väheneb nii Muinsuskaitseameti, kohaliku omavalitsuse kui ka maaomaniku halduskoormus, kuna selle tulemusel ei ole vaja tegeleda erinevateks toiminguteks vajalike taotluste ja kooskõlastustega.

VI. Muinsuskaitse Nõukogu seisukoht

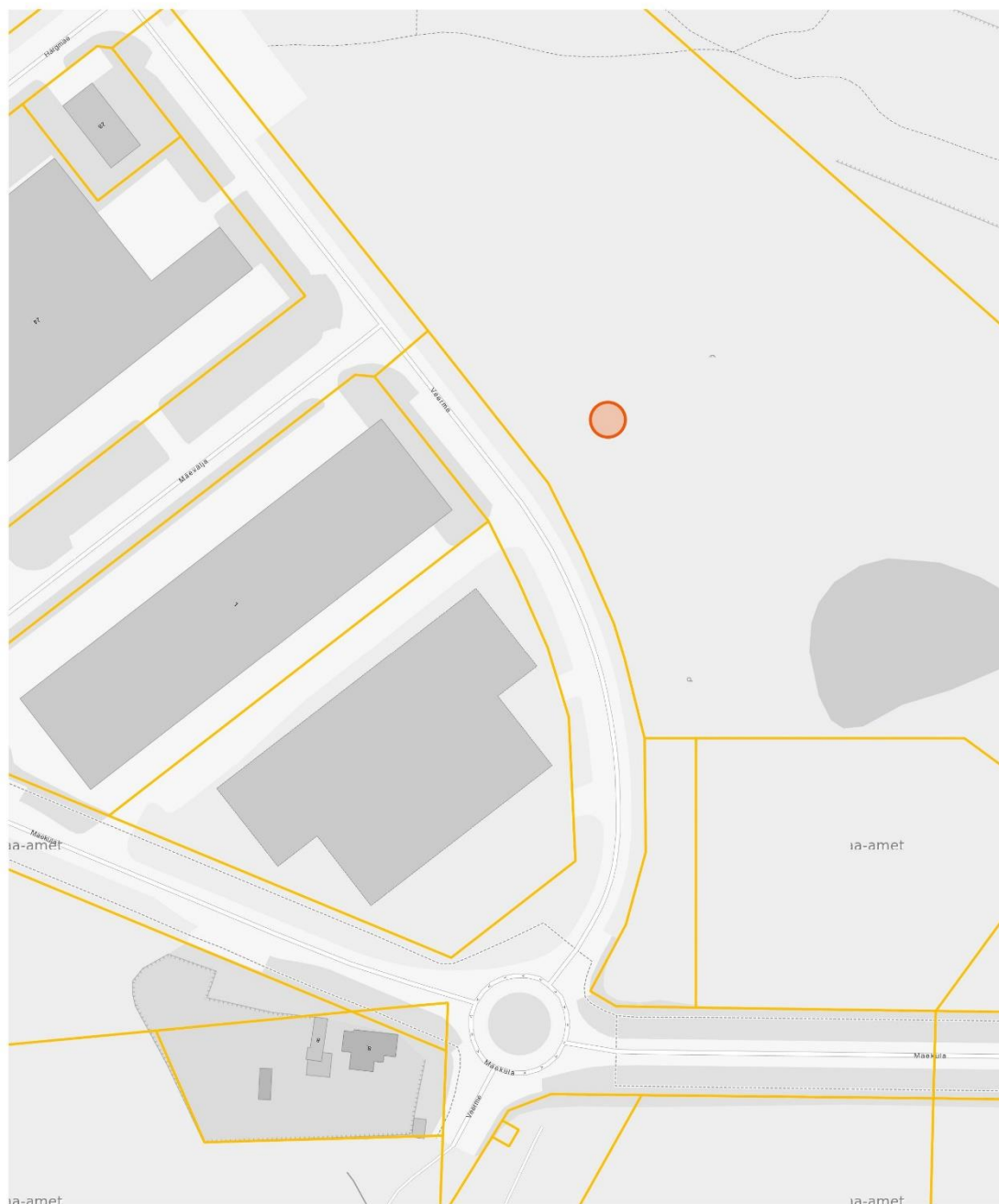
- 6.1. Enne kultuurimälestiseks tunnistamist ja kultuurimälestiseks olemise lõpetamist kuulatakse ära Muinsuskaitse Nõukogu seisukoht.

.....
Kultuuriminister

Lisa 1. Mälestise „Kivikirstkalme“ asukoht, piir ja selle koordinaadid.

Lisa 2. Mälestise „Kivikirstkalme“ kaitsevöönd ja selle koordinaadid.

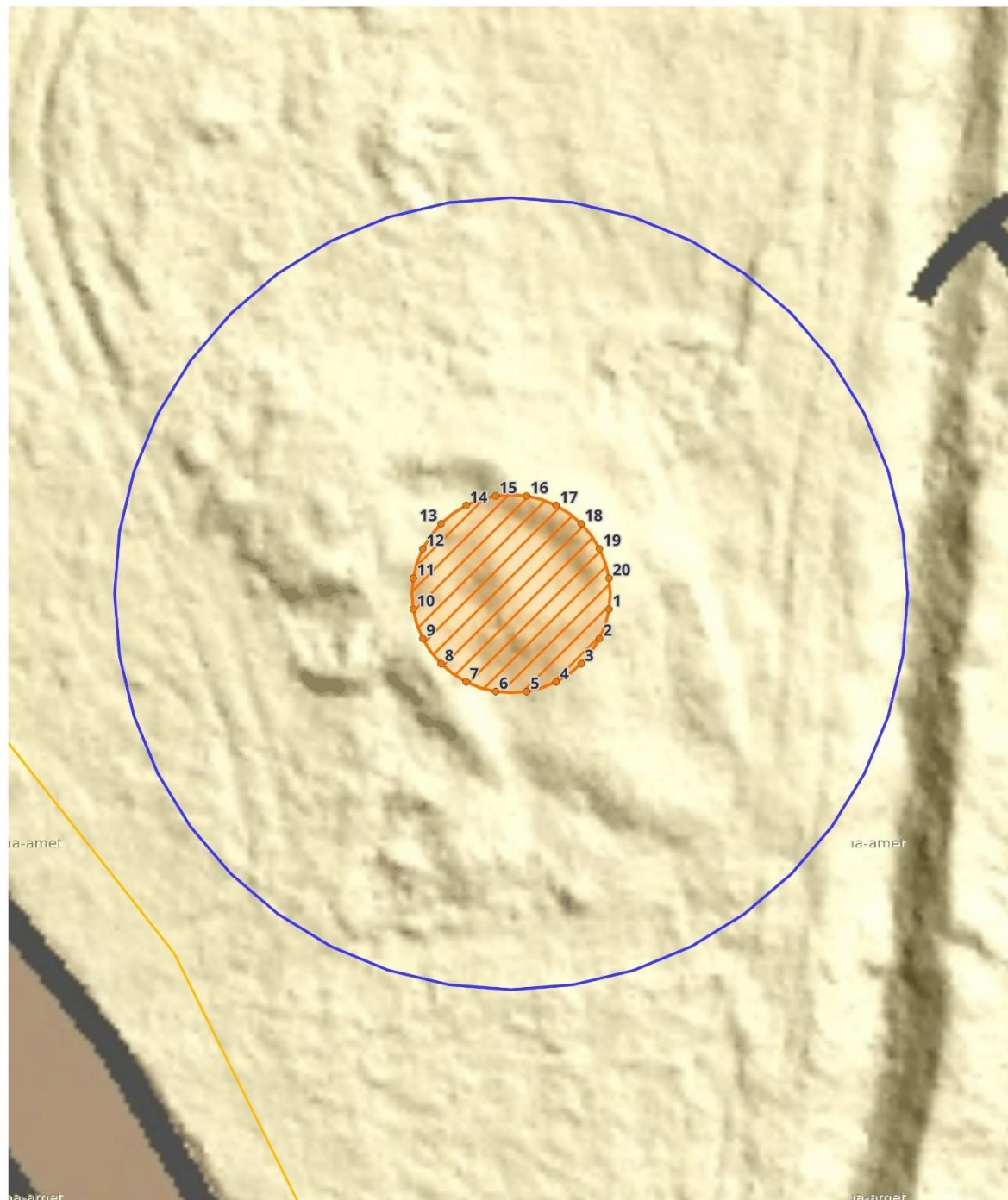
Kaart 1. Mälestise „Kivikirstkalme“ asukoht.

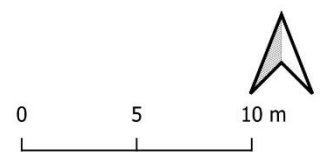
■ Mälestis
■ KÜ 2024

0 25 50 m
Muinsuskaitseamet: 07.10.2024
Aluskaart: Maa-amet 2024

Kaart 2. Mälestise „Kivikirstkalme“ piir.

- Mälestise nurgapunkt
- ▨ Mälestis
- Kaitsevöönd
- KÜ 2024

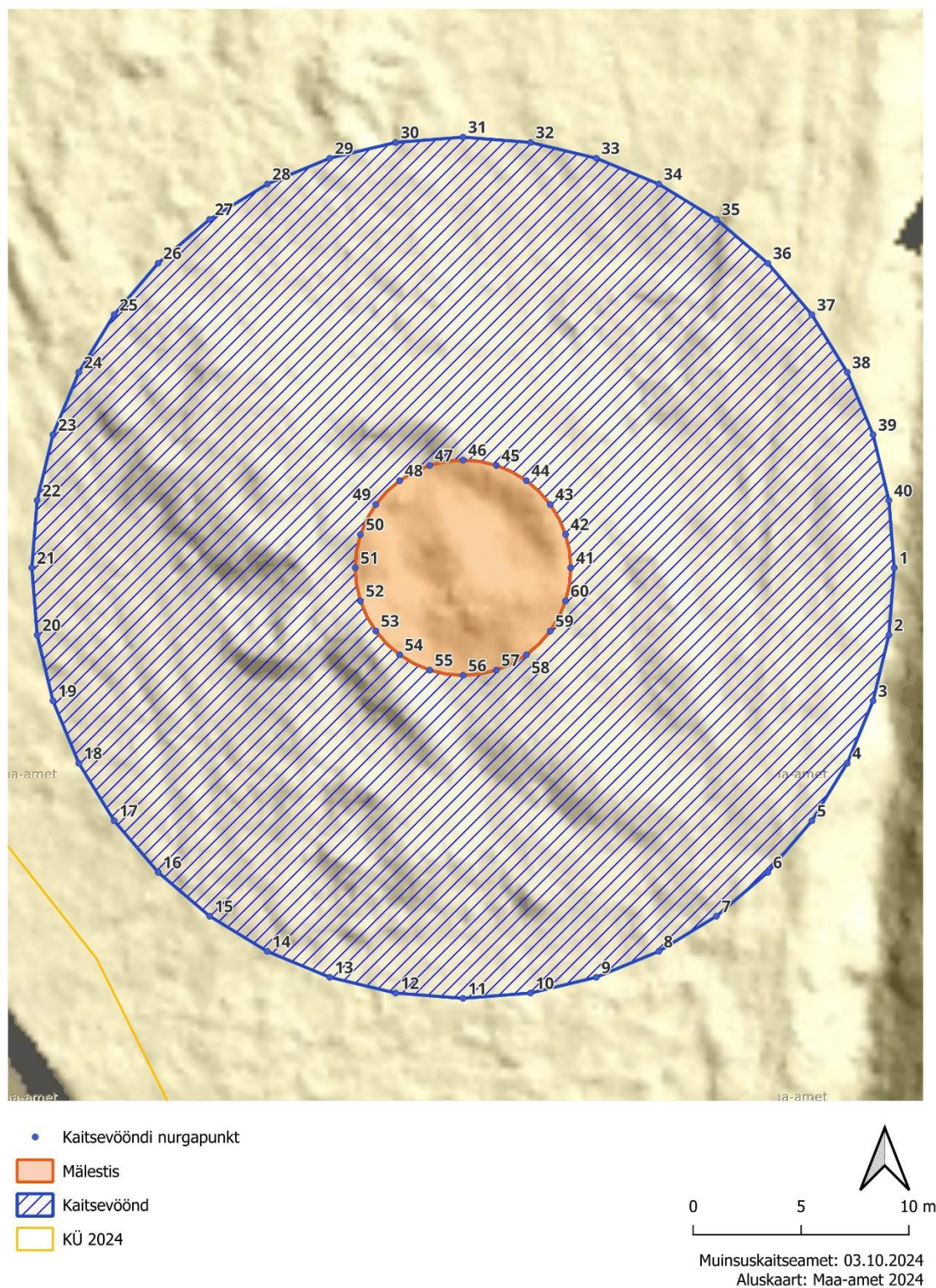
Muinsuskaitseamet: 03.10.2024
Aluskaart: Maa-amet 2024

Tabel 1. Mälestise „Kivikirstkalme“ piiri koordinaadid.

Nr	X	Y
1	6584656,218	534728,938
2	6584654,73	534728,455
3	6584653,464	534727,536
4	6584652,545	534726,27
5	6584652,062	534724,782
6	6584652,062	534723,218
7	6584652,545	534721,73
8	6584653,464	534720,464
9	6584654,73	534719,545
10	6584656,218	534719,062

Nr	X	Y
11	6584657,782	534719,062
12	6584659,27	534719,545
13	6584660,536	534720,464
14	6584661,455	534721,73
15	6584661,938	534723,218
16	6584661,938	534724,782
17	6584661,455	534726,27
18	6584660,536	534727,536
19	6584659,27	534728,455
20	6584657,782	534728,938

Kaart 1. Mälestise „Kivikirstkalme“ kaitsevöönd.

Tabel 1. Mälestise „Kivikirstkalme“ kaitsevööndi koordinaadid.

Nr	X	Y
1	6584657	534744
2	6584653,871	534743,754
3	6584650,82	534743,021
4	6584647,92	534741,82
5	6584645,244	534740,18
6	6584642,858	534738,142
7	6584640,82	534735,756
8	6584639,18	534733,08
9	6584637,979	534730,18
10	6584637,246	534727,129
11	6584637	534724
12	6584637,246	534720,871
13	6584637,979	534717,82
14	6584639,18	534714,92
15	6584640,82	534712,244
16	6584642,858	534709,858
17	6584645,244	534707,82
18	6584647,92	534706,18
19	6584650,82	534704,979
20	6584653,871	534704,246
21	6584657	534704
22	6584660,129	534704,246
23	6584663,18	534704,979
24	6584666,08	534706,18
25	6584668,756	534707,82
26	6584671,142	534709,858
27	6584673,18	534712,244
28	6584674,82	534714,92
29	6584676,021	534717,82
30	6584676,754	534720,871

Nr	X	Y
31	6584677	534724
32	6584676,754	534727,129
33	6584676,021	534730,18
34	6584674,82	534733,08
35	6584673,18	534735,756
36	6584671,142	534738,142
37	6584668,756	534740,18
38	6584666,08	534741,82
39	6584663,18	534743,021
40	6584660,129	534743,754
41	6584657	534729
42	6584658,545	534728,755
43	6584659,939	534728,045
44	6584661,045	534726,939
45	6584661,755	534725,545
46	6584662	534724
47	6584661,755	534722,455
48	6584661,045	534721,061
49	6584659,939	534719,955
50	6584658,545	534719,245
51	6584657	534719
52	6584655,455	534719,245
53	6584654,061	534719,955
54	6584652,955	534721,061
55	6584652,245	534722,455
56	6584652	534724
57	6584652,245	534725,545
58	6584652,955	534726,939
59	6584654,061	534728,045
60	6584655,455	534728,755